

Protocol Dyslexie Gemini College Ridderkerk versie maart 2021

Inleiding

Het Gemini College houdt zich aan het Protocol Dyslexie zoals dit vanuit de overheid in het Masterplan Dyslexie beschreven is:

(http://masterplandyslexie.nl/public/files/documenten/Protocol_dyslexie voortgezet onderwijs.pdf)

Herkennen van dyslexie

Tijdens de intake van klas 1 wordt het startniveau van leerlingen ten aanzien van lezen en spelling vastgelegd. Blijkt er bij leerlingen ernstige problematiek of dyslexie uit het dossier af te leiden, dan worden deze leerlingen genoteerd. De remedial teacher monitort deze leerlingen extra en kan een allereerste screening uitvoeren als er een vermoeden van dyslexie bestaat. Mocht daar inderdaad een duidelijk vermoeden van dyslexie uitkomen, dan kan de remedial teacher de leerling doorverwijzen naar een externe deskundige. Hieraan kunnen kosten verbonden zijn. Dit alles gebeurt in overleg met ouders.

De uitkomst van de screening en het eventuele onderzoeksrapport/verklaring worden op school met ouders en leerling besproken door de remedial teacher. In dit gesprek worden ook de individuele adviezen doorgenomen, hoe om te gaan met de dyslexie.

Remedial Teaching

De remedial teacher is voor leerlingen, ouders en docenten beschikbaar voor advies en in enkele gevallen begeleiding. Inzet van hulpmiddelen wordt door de remedial teacher samen met leerling en ouders afgestemd. Docenten worden geïnformeerd over de omgang met hulpmiddelen.

De remedial teacher nodigt alle dyslectische leerlingen 1x per schooljaar uit voor een voortgangsgesprek. Soms ontstaan daar acties uit, bv. overleg met docenten over het normeren of spreiden van toetsen, verduidelijking van het beleid aan leerlingen en ouders, inzet van hulpmiddelen, enz.

In het examenjaar vindt er overleg plaats tussen de remedial teacher en het examensecretariaat over de aangepaste toetsing. Het examensecretariaat is verantwoordelijk voor het aanvragen en melden van bijzondere examens. De remedial teacher heeft vooraf met elke dyslectische examenkandidaat gesproken over de wensen m.b.t. de examens.

Het Gemini College houdt zich aan de wettelijke regelgeving en richtlijnen zoals die te vinden zijn op www.examenblad.nl, waarop o.a. de brochure 'Kandidaten met een beperking' te vinden is.

De remedial teachers op het Gemini College zijn Michelle Blom (michelle.blom@ozhw.nl) en Hannah Dresden (hannah.dresden@ozhw.nl)

Dyslexiepas

De leerling krijgt via de remedial teacher een dyslexiepas waarop zowel de aangeboden faciliteiten staan als wat er van de leerling verwacht wordt. Zie bijlage 1.

De belangrijkste algemene faciliteiten zijn:

- Extra tijd. In algemene zin wordt 25% aangehouden die eerder in landelijke regelgeving was opgenomen; voor toetsweken en PTA's geldt op het Gemini College 15 minuten extra tijd bij een toets van 45 minuten en 30 minuten extra tijd bij een toets van 90 minuten.
- Aangepaste spellingnormering: zie richtlijnen in het Masterplan Dyslexie. Uitgangspunt is dat een leerling een diploma kan halen dat bij zijn niveau hoort en dat er bij de spelling een redelijke aanpassing in de normering wordt gedaan.

Hulpmiddelen

Ouders krijgen van de remedial teacher informatie mee over mogelijke hulpmiddelen (m.n. gebruik van een laptop als schrijfgerei en inzet van voorleesondersteuning) en over organisaties waar ouders terecht kunnen voor kennis en ondersteuning (zie bijlage 2).

Ingesproken schoolboeken worden door het Gemini College vergoed in het kader van de regeling 'gratis schoolboeken'. Ouders declareren de factuur via de remedial teacher.

Digitale methodes kunnen alleen met voorleesondersteuning gebruikt worden op een laptop, Chromebook ondersteunt dit niet.

Voor gebruik van de meeste hulpmiddelen bij examens wordt als voorwaarde gesteld dat de leerling minstens 1 schooljaar gewend is aan het gebruik ervan. Ook moet het hulpmiddel opgenomen zijn in de handelingsgerichte adviezen in de dyslexieverklaring.

Vrijstellingen

Van gedeeltelijke of gehele vrijstelling voor Duits/Frans/Spaans kan sprake zijn na overleg met de remedial teacher conform de criteria in bijlage 3.

- Een gedeeltelijke vrijstelling houdt in dat bij een vreemde taal keuzes in huiswerk en toetsing gemaakt kunnen worden. Te denken is aan eenzijdige toetsing (bv. Frans-Nederlands), toetsing van relevante vaardigheden (bv. meer spreek-/luistervaardigheid en minder spelling/grammatica), vervangende opdrachten, enz. Dit is maatwerk.

- Een gehele vrijstelling houdt in dat de leerling een taal niet meer volgt. Voor de vrijkomende uren bij een gehele vrijstelling wordt in overleg met de schoolleiding een passende invulling gezocht. De afdelingsmanager is verantwoordelijk voor de registratie van deze gehele vrijstellingen in Magister door de leerlingadministratie en dat zo nodig de vrijstelling gemeld wordt bij de inspectie.

In beide gevallen betekent deze aanpassing dat de taal niet gekozen kan worden als eindexamenvak. De remedial teacher stelt hiervoor een brief op die namens de afdelingsmanager verstuurd wordt aan ouders. Ouders tekenen voor de consequenties van deze vrijstelling en voor de invulling van de vrijgekomen uren.

In de bovenbouw vwo is een 2^e vreemde taal verplicht en geldt in geval van vrijstellingen vanwege dyslexie wettelijke regelgeving. Dit kan ook voorkomen in de profielen die de school beschikbaar stelt in de bovenbouw van de havo en de mavo. In overleg met de decaan en de afdelingsmanager wordt een passend alternatief vak gekozen, conform het inrichtingsbesluit voor het voortgezet onderwijs artikel 26.

De school is niet verplicht om een vrijstelling te verlenen, maar is wel verplicht om binnen de eigen mogelijkheden de benodigde ondersteuning en evt. aanpassingen vorm te geven.

Het Gemini College wil met de inzet van algemene en specifieke faciliteiten en hulpmiddelen zo lang mogelijk voorkomen dat leerlingen een beroep moeten doen op gehele of gedeeltelijke vrijstelling. Op deze manier houden leerlingen opties open voor de profielkeuzes in de bovenbouw.

DYSLEXIEPAS

Wat kunnen docenten en RT'er doen?

- Extra tijd verlenen bij schriftelijke overhoringen, proefwerken en examens. 25% meer tijd dan overige leerlingen voor dezelfde toets. Dit geldt niet voor het centraal examen, hier geldt een maximum extra tijd van 30 minuten.
- Spelfouten niet meerekenen als de spelling van het woord niet relevant is.
- Wanneer de spelling wordt getoetst, geldt de spellingnormering uit het dyslexieprotocol.
- Zorgen voor een duidelijke lay-out van leerstof en toetsen.
- Aantekeningen geprint of per e-mail meegeven indien gewenst.
- Opdelen van taken in kleinere hoeveelheden indien nodig.
- Op initiatief van de docent kan een woordoverhoring mondeling worden herkanst.
- Voorleessoftware (Kurzweil) indien gewenst en afgesproken met RT'er.
- Toetsen maken op de laptop met spellingcontrole (spellingcontrole uit bij spellingtoetsen).
- Begrip en begeleiding van docenten.

Wat kan de leerling zelf doen?

- Huiswerk in je agenda schrijven. Laat dit controleren door je docent.
- Zelf vragen om hulp.
- Plan je huiswerk en kijk vooruit (agenda gebruiken).
- Zorg voor afwisseling tussen huiswerk en ontspanning.
- Wissel maak- en leerwerk af en verspreid het over meerdere dagen.
- Lees de tekst nog eens als je die niet meteen snapt.
- Controleer je werk of je niets vergeten bent.
- Zet een D (van dyslexie) bovenaan je toetsbladje.
- Maak aantekeningen en schema's tijdens het huiswerk.
- Zoek onbekende woorden op in je woordenboek.

INFORMATIE DYSLEXIE HULPMIDDELEN

Websites:

www.steunpuntdyslexie.nl -> informatie vanuit de oudervereniging Balans over o.a. dyslexie, hulpmiddelen en ervaringen/voorzieningen in het onderwijs.

www.lexima.nl -> uitgeverij van dyslexiehulpmiddelen: informatie over Daisyspelers, softwareprogramma's als Kurzweil en Sprint, lettertype Dyslexie e.d. en informatie over cursussen/instructies, regelgeving en vergoedingen.

www.L2S.nl -> uitgeverij van voorleessoftware L2S.

www.dedicon.nl -> school- en studieboeken bestellen -> bestellen van ingesproken schoolboeken en downloaden van gratis Daisy-software. Kosten voor de ingesproken boeken worden door school vergoed zolang de regeling 'gratis schoolboeken' bestaat.

www.passendlezen.nl -> op deze website worden lees-/literatuurboeken Nederlands en moderne vreemde talen online via Daisy-menu voorgelezen. Zelf meelesen met een boek. Op basis van een vrijwillige eigen bijdrage. Werkt het beste met Google Chrome. Ook beschikbaar als app 'Daisylezer'.

www.karaokelezen.nl -> Testversie van Dedicon met boeken voor jongeren vanaf ong. 15 jaar. Tekst verschijnt in het scherm met een voorleescursor, dus geen boek nodig. Werkt alleen met Google Chrome.

[Leesliniaal](#) -> een gekleurde liniaal om het contrast te vergroten of een liniaal die de letters vergroot. Via verschillende websites en boekhandels te verkrijgen.

www.wrts.nl / www.teach2000.nl / www.woordjesleren.nl : websites om woordjes, zinnen en begrippen te overhoren in alle talen, incl. voorleesfunctie. Wel de spelling controleren!

www.beterspellen.nl / www.beterrekenen.nl / www.beterontleden.nl : gratis websites om spelling, rekenen en ontleden te oefenen en te onderhouden.

Bijlage 3

Vrijstellingen

In algemene zin wordt een verzoek voor een (gedeeltelijke of gehele) vrijstelling door de remedial teacher beoordeeld op grond van de cijfers, het sociaal welbevinden, de inzet en het toekomstperspectief van de leerling. Hierbij worden de voorwaarden in acht genomen zoals hieronder beschreven.

De remedial teacher neemt de zienswijzen van de docenten/ouders/leerling en evt. het advies van de orthopedagoog mee in haar advies aan de afdelingsmanager.

vmbo

Op grond van de wet op het voortgezet onderwijs kan een leerling op het vmbo vrijstelling aanvragen voor één van de moderne vreemde talen (uitgezonderd Engels). Op het Gemini College Ridderkerk geldt dat een eventuele vrijstelling in het vmbo minimaal in kan gaan per leerjaar 2, periode 2.

N.B. Op het Gemini College is dit alleen van toepassing op de mavo (VMBO Theoretische Leerweg). In het VMBO Basis/Kader wordt naast Engels geen andere vreemde taal aangeboden.

havo / vwo

De eisen voor de onderbouw havo en vwo zijn strenger dan voor het vmbo.

De leerling moet de taal volgen. Een gedeeltelijke vrijstelling (zie omschrijving in het protocol) is wel mogelijk.

voorwaarden

1. De leerling moet in het bezit zijn van een dyslexieverklaring.
2. De leerling moet voor minimaal twee talen onvoldoende staan en er moet sprake zijn van een kans op doubleren alléén door de cijfers op de vreemde talen.
3. De leerling moet voldoende inzet hebben getoond, de geboden faciliteiten hebben benut (extra tijd, inzet van hulpmiddelen, enz., zie dyslexiepas) en onevenredig veel tijd kwijt zijn aan het leren voor het vak waarvoor vrijstelling aangevraagd wordt.